

Høringsmateriale vedr. udvikling af bæredygtige børne- og ungetilbud i Lejre Kommune

Indledning

Kommunalbestyrelsen vedtog på sit møde den 28. april 2014 at iværksætte en proces med bred inddragelse af forældrebestyrelser og ansatte på skole- og dagtilbudsområderne. Målet med processen var at finde svar og løsninger på, hvordan dagtilbudsstruktur og skolestruktur over år kan tilpasses det faldende børnetal.

Første del af processen blev gennemført henover efteråret 2014. Der blev bl.a. udarbejdet en dataanalyse, som blev rapporteret til Udvalget for Børn & Ungdom (UBU) i februar 2015 inkl. opsamling på forældreinput m.v. fra første del af processen. På møde i Udvalget for Børn og Ungdom den 3. marts 2015 gjorde udvalget status over processens første fase, og ved samme lejlighed godkendte udvalget en overordnet plan for den videre proces i første halvår 2015.

Udvalget for Børn og Ungdom har siden afviklet et antal møder, senest et referencegruppemøde og en camp for en større kreds af interessenter. På den baggrund har Udvalget for Børn & Ungdom udformet et oplæg, der beskriver de politiske intentioner med og ramme for udviklingen af dagtilbud og skoler de kommende år.

Oplægget skal godkendes af Kommunalbestyrelsen på et ekstraordinært møde den 9. juni, hvorefter det forventes sendt i høring.

På baggrund af de indkomne høringssvar behandler Udvalget for Børn og Ungdom igen sagen i august, med mulighed for at oplægget, med eventuelle justeringer som følge af høringsprocessen samt uddybninger af rammer og vilkår, indgår i budgetprocessen for 2016-2020.

Høringsfrist

Høringsperioden er d. 10. juni - 30. juni 2015, og høringssvar sendes til cs@lejre.dk.

Hvad beskriver høring materialet?

Høring materialet udgøres af:

*De dias, som er vedlagt dette notat, og som – med få tilretninger – er de samme dias, som blev præsenteret på camp den 27. maj 2015.

*Dette notat, som sammenfatter hovedbudskaberne fra dias.

Høringsmaterialet beskriver en ramme og retning for udviklingen af dagtilbuds- og skoleområdet.

Materialet giver ikke svaret på alle spørgsmål. F.eks. svarer det ikke på, hvad det vil koste i anlægsinvesteringer. Det giver heller ikke svaret på, hvilken ledelsesstruktur der bedst understøtter de politiske mål med udviklingen. Og det beskriver heller ikke detaljeret, hvordan den videre udviklings- og implementeringsproces tilrettelægges.

Disse spørgsmål er vigtige, og fortjener en grundig behandling i sig selv, når retningen for udviklingen er besluttet. Der vil derfor – hvis beslutningsoplægget godkendes og indarbejdes i budgetaftalen for 2016-2019 – blive gennemført yderligere drøftelser og høringsprocesser bl.a. vedr. ledelsesstruktur.

Når høringsprocessen er gennemført, vil der derfor pågå yderligere analyse og beskrivelse i administrationen i samarbejde med MED-organisationen, ledere og bestyrelser, forud for at der - på baggrund af høring - skal træffes beslutning om fremtidig ledelsesstruktur/organisation i efteråret 2015.

I forbindelse med den aktuelle budgetproces vil administrationen arbejde videre med analyse af de bygningsmæssige ændringer, hvis forslaget vedtages.

Senere på året er det forventningen, at den videre planlægning og implementering kan forankres lokalt i en række udviklings- og implementeringsgrupper med deltagelse af bl.a. forældre, elever og ansatte; bistået af eksterne rådgivere såsom arkitekter, entreprenører og lignende.

Høringsoplæg

Nedenfor sammenfattes høringsoplægget – det præsenteres også i diasform i vedlagte bilag anvendt til camp den 27. maj 2015.

Afsættet for Kommunalbestyrelsens oplæg

Kommunalbestyrelsen og Udvalget for Børn & Ungdom har i udformningen af høringsmaterialet lagt vægt på fire temaer, der beskriver de intentioner og visioner for området, som Kommunalbestyrelsen ønsker, skal være guidelines for udviklingen af skole- og dagtilbuddene i Lejre Kommune:

1. Unikke, lokale løsninger og bredde i vores skole- og dagtilbud
2. Det gode børneliv – vores trygge børnefællesskaber
3. Inspirerende ungemiljøer
4. Faglige kompetencer og passion - professionsudvikling i stærke faglige miljøer

1. Unikke, lokale løsninger og bredde i vores skole- og dagtilbud

Kommunalbestyrelsen ønsker at skabe en dagtilbuds- og skolestruktur i Lejre Kommune, som afspejler de forskellige lokalområders kendetegn og behov.

Vi vil have et varieret udbud af skole- og dagtilbud, hvor der er plads til lokal forankring, nærhed og tryghed i skole- og dagtilbuddene. Og vi skal gøre optimal brug af den initiativkraft, de bygninger, de stedbundne ressourcer og den natur, der findes lokalt.

Vi er optaget af kvalitet, og vi tror på, at forskelle i tilbud giver mening, når forskellene kommer af initiativ, engagement og virketrang i dagtilbuddet, skolen og lokalmiljøet. Så selvom vi tager politisk ansvar for serviceniveau og rammer, skal der være plads til at udfolde sig i det enkelte lokale miljø.

2. Det gode børneliv – vores trygge børnefællesskaber

Kommunalbestyrelsen ønsker at styrke sammenhæng og tryghed i børnenes tidlige år og skabe tættere forbindelser på tværs af aldersgrupper for at sikre gode og smidige overgange på de vigtige tidspunkter i børnenes liv.

I visse tilfælde vil vi gerne etablere børneuniverser, hvor de fælles fysiske rammer for dagtilbud og skole understøtter den røde tråd i børnenes læring og udvikling.

Vi vil også se nærmere på overgangene mellem dagtilbud og skole; det kan være den praksis vi bruger i Lejre Kommune, for hvordan børnene gøres parate til skolegang, men det kan også være overgangen og overgangstidspunktet i sig selv. En tidlig overgang til SFO findes i en række kommuner, og erfaringerne derfra er, at børnene kan koncentrere deres kræfter og opmærksomhed om selve skolestarten, hvis de allerede kender SFO-miljøet, deres kammerater, personalet omkring dem og omgivelserne.

3. Inspirerende ungemiljøer

Kommunalbestyrelsen ønsker at skabe dynamiske og spændende ungemiljøer, som matcher den udvikling, de ældste elever er inde i.

Vi vil imødekomme de ældste elevers ønske om at få adgang til større fællesskaber og netværk med hinanden.

Vi vil skabe brede læringsmiljøer og fagtilbud – dynamik og inspiration i de ældste klasser:

- Et varieret og bæredygtigt udbud af valgfag, linjehold, sprog- og kreative fag, som kan inspirere og stimulere eleverne.
- Flere klasser på hvert trin, og klasser der hverken er for små eller for store.
- Vi tror på, at det giver dynamik i elevgrupperne og flere muligheder for kammeratskaber

Folkeskoler, ungdomsskole og musikskole i Lejre Kommune skal tilsammen udgøre et attraktivt alternativ til de efterskoler, friskoler og privatskoler, der bejler til de ældste elever.

Vi ønsker bæredygtige klassekvotienter og flere klasser på hvert trin. Bl.a. fordi tendensen til "udsivning" pga. skift til andre folkeskoler, privatskoler eller efterskoler traditionelt er størst i udskoling.

Vi ønsker samtidig at gøre det lettere at etablere et bredt og inspirerende valgfagsudbud og skabe bedre muligheder for, at der kan etableres linje- eller temahold og andre opdelinger indenfor og på tværs af klassetrinene.

Vi tror på, at det giver bedre forudsætninger for fordybelse og inspiration.

4. Faglige kompetencer og passion - professionsudvikling i stærke faglige miljøer

Kommunalbestyrelsen ønsker at skabe robuste faglige miljøer, som tilbyder sparrings- og udviklingsmuligheder for det pædagogiske personale – på egen

skole/daginstitution eller på tværs af skoler og børneuniverser. Det skal understøtte og vedligeholde professionsudviklingen og sikre skole- og dagtilbud, som er attraktive for børnene/eleverne og de ansatte.

Vi tror på, at det er udviklende og meningsfuldt for vores ansatte at arbejde henimod – og sammen om - en rød tråd i børnenes udvikling og læring.

Udviklingen af fagligheden fastholdes dermed i faggrupperne; agplejere, pædagoger, pædagogmedhjælpere og lærere kan fokusere på de aldersgrupper, de brænder for, og lærerne kan undervise i de fag, de er mest kvalificerede i. Det, tror vi, vil styrke rekrutteringsgrundlaget og gøre det lettere at fastholde det gode pædagogiske personale og lederne.

Behov for handling

At børne- og elevtallet falder – og vil falde i en del år fremover – er ikke nogen nyhed for de fleste involverede. Vi igangsatte en udviklingsproces tilbage i 2014, og tager nu endnu et skridt for at sikre os, at vi fastholder gode dag- og skoletilbud i Lejre Kommune.

Selvom vi har små skoler, og elevtallet falder med noget, der svarer til elevtallet på én af vores skoler inden for relativt kort tid, så indgår det ikke i vores oplæg at lukke én eller flere skoler. Vi tror på, at en mindre justering af strukturen, som samtidig tager udgangspunkt i de visioner, vi har for udviklingen af området, er mere i tråd med borgernes ønsker, end det snævre produktions- og driftsperspektiv, som man også kunne have anlagt.

Tabellen nedenfor, der er baseret på den seneste befolkningsprognose og den deraf afledte elevtalsprognose, viser, at der forventeligt vil være ca. 9 % færre folkeskoleelever (svarende til 285 elever) i Lejre Kommunes folkeskoler i skoleåret 2019/2020 set ift. det nuværende niveau. Frem mod skoleåret 2022/2023 forventes elevtallet at falde yderligere, så niveauet vil ligge ca. 19 % lavere end i dag (et fald i elevtallet svarende til 579 elever).

Lejre Kommunes folkeskoler	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Elevtal								
Lejre Kommunes folkeskoler	3.057	3.012	2.949	2.883	2.772	2.657	2.559	2.478
I % af 2015/2016	100 %	99 %	96 %	94 %	91 %	87 %	84 %	81 %

Den samme udvikling i børnetallet har vi allerede set og håndteret på dagtilbudsområdet, men også på dagtilbudsområdet vil vi fortsat være nødt til at følge udviklingen og sikre, at kapaciteten og tilbuddene følger med.

Selvom disse prognosetal er påvirkelige overfor mange faktorer, og dermed er behæftet med en vis usikkerhed - der naturligt tiltager jo længere ud i fremtiden, vi kigger - så er faldet i børnetallet altså en realitet, der gør det nødvendigt at reagere.

Vi ønsker, at dagtilbud og skoler er gearet til faldet i børne- og elevunderlaget, så vi undgår, at en stigende andel af vores ressourcer er bundet i enheder, der ikke er økonomisk bæredygtige, og som vil blive mere og mere sårbare som følge af et støt faldende børnetal.

Udskolingsskoler, basisskoler og børneuniverser

For at nå i mål med vores ambitiøse målsætninger, og imødegå de fremtidige udfordringer i form af faldende børnetal, mener vi, at vi bør ændre vores nuværende skole- og dagtilbudsstruktur, så den kommer til at rumme udskolingsskoler, basisskoler, børneuniverser samt de dagtilbud i form af dagpleje, børnehaver og børnehuse, som vi kender i dag.

Børneuniverserne vil supplere de eksisterende dagtilbud og sikre bredde og varians i de typer af dagtilbud, vi stiller til rådighed for borgerne.

Basisskolerne vil blive miljøer, hvor der tages hånd om en smidig og tryk overgang fra børnehave til skole, og hvor læringsmiljøerne tilpasses elevernes alderstrin og behov for udfordringer.

Ligeledes vil der være et tæt fagligt samarbejde mellem det pædagogiske personale på henholdsvis basis- og udskolingsskoler, så de ansattes faglige niveau vedligeholdes i inspirerende faglige miljøer, der går på tværs af skolerne, og så børnene overgang fra basisskoler til udskolingsskoler gøres lettere.

Udskolingsskolerne vil få en volumen, der vil gøre det lettere at rekruttere og fastholde lærere, der kan understøtte et bredt udbud af valgfag og linje- eller temabaserede hold/klasser. Det vil desuden være lettere at samle et tilstrækkeligt antal elever til oprettelse af forskellige valgfag/linjehold på de større udskolingsskoler.

Udskolingsskolernes volumen vil desuden gøre det lettere at sikre passende klassekvotienter og flere spor (flere klasser) på hvert trin – og dermed modvirke tendensen til "udsivning", der forstærker effekten af faldende børnetal.

Samlet set vil en skole- og dagtilbudsstruktur med dagpleje, vuggestuer, børnehaver, børneuniverser, basisskoler- og udskolingsskoler indeholde en bred palet af tilbud til befolkningen, og af faglige udfordringer, som vil give ledere og fagpersonale mulighed for at søge derhen, hvor de finder de udfordringer, de brænder for, hvad enten det er:

- Overgangen fra børnehave til skole og samarbejdet mellem pædagoger og lærere på skoler med børneuniverser
- De trygge og udviklende nærmiljøer i indskoling på basisskolerne
- Opbygning af ungemiljøer og valgfagsundervisning på udskolingsskolerne
- Varierede ledelsesmæssige udfordringer for skoleledere, områdeledere og pædagogiske ledere

Lokale løsninger

Kommunalbestyrelsen foreslår, at strukturen på skole- og dagtilbudsområdet ændres, så der etableres en udskolingsskole og et antal basisskoler samt dagpleje/daginstitutioner og/eller børneuniverser i hvert af tre lokalområder:

- A. Osted - Trællerup (Gevninge) – Allerslev (Lejre)**
- B. Bramsnæsvig (Ejby) – Kr. Hyllinge**
- C. Kr. Saaby - Hvalsø**

A. Osted-Trællerup (Gevninge)-Allerslev (Lejre)

- Basisskoler på Trællerup og Osted Skoler samt udskolingssskole på Allerslev Skole
- Etablere børneunivers i Osted på basisskolen ved at flytte Osted BH ind på Osted Skoles område
- Etablere børneunivers i Gevninge ved at flytte Myretuen BH ind på Trællerup Skoles område.
- Der skabes tætte forbindelser mellem daginstitutioner og skoler i området.

B. Bramsnæsvig (Ejby) – Kr. Hyllinge

- Basisskole på Bramsnæsvigskolen samt udskolingssskole på Kr. Hyllinge Skole.
- Etablere børneunivers i Ejby ved at flytte Rollingen BH og Hyllebjerget BH ind på Bramsnæsvigskolens område.
- Etablere børneunivers i Kr. Hyllinge ved at flytte Hyllinge BH ind på Kr. Hyllinge Skoles område.
- Der skabes tætte forbindelser mellem daginstitutioner og skoler i området.

C. Kr. Saaby - Hvalsø

- Basisskole på Kr. Saaby Skole samt udskolingssskole på Hvalsø Skole.
- Der etableres børneunivers i Hvalsø ved direkte samarbejde mellem Den Grønne Kile og Hvalsø Skole.
- Der etableres børneunivers på Kr. Saaby Skole ved at flytte Tusindfryd BH ind på Kr. Saaby Skoles område.
- Der skabes tætte forbindelser mellem daginstitutioner og skoler i området.

Ledelse, organisering, struktur og administration

Det materiale, Kommunalbestyrelsen sender i høring, er først og fremmest et oplæg om udviklingen af bæredygtige børne- og ungetilbud med fokus på de indholdsmæssige og strukturelle elementer. Hvordan ledelsen og organiseringen af fx børneuniverserne skal være sammensat, er åbent. Det er naturligt, at evalueringen af den nuværende områdeorganisering (som p.t. er i høring) inddrages, ligesom antallet af distrikter, dagplejens organisatoriske placering og andre ledelses-, strukturelle, administrative og organiseringsmæssige forhold kan bringes op. Kommunalbestyrelsen besluttede som et led i budget 2015, at der skal realiseres en effektivisering inden for ledelse og administration på 1 mio. kr. 2016. Disse forhold vil derfor indgå i udvalgets og kommunalbestyrelsens drøftelser og beslutninger om fremtidens bæredygtige børnetilbud i Lejre Kommune.

Den videre proces

Høringsmaterialet beskriver rammen og retningen for den udvikling, Kommunalbestyrelsen ønsker at igangsætte, men det er ikke et "nøglefærdigt" oplæg i traditionel forstand. Derfor vil arbejdet med at konkretisere oplægget, herunder at beskrive i detaljer, hvordan Kommunalbestyrelsens tanker kan føres ud i livet, ske i en længerevarende proces, der ikke afsluttes med denne høring.

I forlængelse af høringen vil administrationen analysere og beskrive forudsætningerne for at udvikle skole- og dagtilbuddene i overensstemmelse med Kommunalbestyrelsens oplæg samt i forlængelse af de indkomne høringssvar.

Forældre, ansatte, elever og eventuelt øvrige interessenter vil få mulighed for at være med til at give Kommunalbestyrelsens rammeoplæg konkret indhold ved at indgå i lokale udviklings- og implementeringsgrupper, der arbejder med at realisere oplægget i praksis i kommunens lokalområder, jf. nedenfor.

Under forudsætning af, at oplægget til udvikling af bæredygtige børne- og ungetilbud besluttet, er der en række elementer, der vil blive arbejdet videre med efter budgettets vedtagelse, fx:

- Tidspunkt for effektivering af besluttede strukturændringer
- Ledelsesstruktur
- Dagplejens forankring.
- Antal dagtilbudsdistrikter
- Analyse af bygningsmassen (og mulighederne for udnyttelse og tilpasning)
- Økonomisk ramme for udvikling af de forskellige lokalområders skoler og dagtilbud
- Rammerne (kommissorium) for udviklings- og implementeringsgruppernes arbejde
- Tidspunktet for overgang fra basisskoler til udskolingskoler (efter 5. eller 6. klasse)
- Udvikling af dagtilbud, der ikke indgår i børneuniverser

Udviklings- og implementeringsgrupperne

Rammerne for udviklings- og implementeringsgruppernes arbejde vil blive beskrevet nærmere efter høringsperioden.

Grundtanken er, at elever, forældre, ansatte og eventuelt øvrige interessenter inddrages direkte i udviklings- og implementeringsprocessen.

De samles i grupper i en udviklings- og implementeringsorganisation, og ud fra et konkret kommissorium og med afsæt i en tydelig rollefordeling vil grupperne få ansvaret for at indholdsudfylde, detaljere, planlægge og prioritere realiseringen af forslaget om basis-, udskolingskoler og børneuniverser i de tre lokalområder.

Det hænger tæt sammen med tankerne i den nyligt vedtagne branding- og udviklingsstrategi: "Vores sted":

Vi frigør økonomi og stiller budgetter til rådighed for borgerne: Frihed, handlekraft og ansvar hænger sammen. Derfor vil vi skabe råderum til, at borgerne får et synligt medansvar for de kommunale budgetter og for prioriteringen af de ressourcer, Kommunalbestyrelsen kan stille til rådighed.

